

Notes d'Economia

Núm. 6

Informe sobre l'evolució i perspectives de l'economia valenciana: Estimació de l'impacte en el PIB i en l'ocupació

Desembre de 2021

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Economia
Sostenible, Sectors Productius,
Comerç i Treball

Índex

I. Introducció	3
II. Escenari econòmic general.....	5
III. Indicadors d'activitat econòmica de l'AIReF: producte interior brut (PIB)	9
IV. Escenari econòmic a la Comunitat Valenciana	11
V. Bibliografia i fonts consultades.....	14

I. Introducció

La *Nota d'Economia* número 6 inclou noves estimacions de l'evolució de les principals macromagnituds a la Comunitat Valenciana, realitzades en el marc del conveni subscrit entre la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball i la Universitat de València. Aquest conveni té com a objectiu principal obtindre unes prediccions del PIB i de l'ocupació regional i unes previsions de creixement de l'economia valenciana que s'actualitzen periòdicament al llarg de l'any.

Aquesta nova nota dona continuïtat a l'anàlisi iniciada per la Direcció General d'Economia amb la *Nota d'Economia* número 3 ¹. Aquesta anàlisi sorgeix amb l'objectiu d'arreglar i analitzar la informació nacional, internacional i autonòmica disponible per a tractar d'aconseguir una millor comprensió de la greu situació econòmica provocada per la pandèmia de la COVID-19. Des que va començar l'emergència sanitària, l'economia valenciana ha patit un fort xoc d'oferta, en primer lloc, i, posteriorment, també de demanda. Després de les mesures imposades per l'estat d'alarma, el confinament de la població durant un gran període de temps i l'aturada brusca de l'activitat productiva, s'ha generat una greu situació econòmica amb forts impactes negatius en termes de PIB i ocupació. Des del primer moment, tant a esca-

---

1 Vegeu: <http://www.indi.gva.es/es/web/economia/notas-de-economia>.

la internacional com nacional, els diferents governs i administracions públiques, —també la Generalitat Valenciana²— han tractat de donar resposta a aquesta situació.

Transcorregut més d'any i mig des de la declaració de la pandèmia, encara es manté un escenari d'incertesa a escala nacional i internacional. La recuperació continua exposada a riscos marcats essencialment per l'evolució de la pandèmia, però també per altres factors com ara les tensions comercials, la inflació creixent, distints factors geopolítics, vulnerabilitats en els mercats emergents i els problemes relacionats amb el Brexit. Tots aquests factors poden dificultar la selecció de polítiques adequades per fer front a aquests reptes multidimensionals.

Aquest context genera també una dificultat afegida a l'hora de quantificar l'impacte de la crisi en termes de producció i ocupació ja que, habitualment, els models de previsió es basen en l'experiència passada de l'evolució econòmica. Però la pandèmia suposa una situació sense precedents que ha obligat a replantejar els mateixos models de predicció. En particular, per a l'economia valenciana, en el marc del mencionat conveni entre la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball i la Universitat de València, s'estan elaborant estimacions que permeten valorar la resposta a la crisi i posterior evolució del PIB i l'ocupació, basades en l'obtenció de dades regionals trimestralitzades d'evolució d'agregats com ara el PIB, en consonància amb *Metodologia d'estimació trimestral per comunitats autònomes del PIB* (METCAP) que porta a cap l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (AIReF).

---

2 Vegeu: *Ayudas COVID-19 de la Conselleria de Economía Sostenible, Sectores Productivos, Comercio y Trabajo Trabajo*. Disponible en <https://cindi.gva.es/es/covid-19>.
Vegeu: *Plan Resistir Plus*. Disponible en: <https://plaresistirplus.gva.es/>.

Com ja s'ha assenyalat, encara es manté un escenari d'incertesa a escala nacional i internacional marcada essencialment per l'evolució de la pandèmia i dificultat per altres factors concurrents. A l'escenari més optimista que es perfilava en el tercer trimestre de l'any -- en el qual, segons els indicadors disponibles, l'activitat econòmica mostrava un gran dinamisme—l'ha succeït una revisió a la baixa de les previsions de creixement. En aquests moments, a més, sembla que s'està produint un repunt de la incidència de la COVID-19, tant a escala nacional com a la Comunitat Valenciana. L'escenari, per tant, encara es dibuixa incert, tot i que es mantenen les previsions de recuperació i de creixement per a enguany i l'any que ve.

II. Escenari econòmic general

L'economia mundial va retrocedir el 2020 un 3,5%, xifra que s'esperava que fora molt més negativa quan la crisi sanitària de la COVID-19 va canviar la seua qualificació d'epidèmia a pandèmia. La relativament ràpida reacció de les polítiques monetàries i fiscals posades en marxa pels governs i les autoritats monetàries van impedir que la caiguda de la demanda i l'empitjorament de les expectatives menyscabaren l'activitat de manera més intensa.

En les seues revisions de finals d'any, els organismes de referència pràcticament han mantingut les seues previsions de recuperació de l'economia mundial per al 2021 i 2022. Així, per a enguany s'espera que l'economia global cresca un 5,8% el 2021 i un 4,6% el 2022 (taula 2).

No obstant això, es manté també un escenari d'incertesa. La recuperació continua exposada a riscos i continua sent desigual entre països, depenent de l'evolució de la pandèmia, l'eficàcia de les polítiques fiscals i les característiques estructurals de cada economia (deute i inflació principalment).

Persisteixen **diferències notables entre els països desenvolupats i els emergents**, així com entre les manufactures i els serveis. Fins i tot en els països on la recuperació de la producció i l'ocupació han sigut més notables, aquesta recuperació és incompleta i els llocs de treball i les rendes continuen per davall dels nivells pre-pandèmia, a risc que també augmente la bretxa de desigualtat, que afecta els col·lectius més vulnerables: dones i joves amb menor formació.

Quant a l'**estructura de riscos**, aquesta continua essencialment marcada per la pandèmia, però les tensions comercials, la inflació creixent, els factors geopolítics, les vulnerabilitats en els mercats emergents i els problemes relacionats amb el Brexit poden dificultar la selecció de polítiques adequades per fer front a aquests reptes multidimensionals.

Les restriccions a la mobilitat i el distanciament social han suposat una pèrdua notable d'ingressos i un deteriorament de la confiança. Això ha suposat un clar fre a la demanda agregada, tant en el seu component de consum com d'inversió. L'element diferencial d'aquesta crisi econòmica, de la qual s'espera eixir enguany, continua sent la disminució del consum i la producció de serveis, que en recessions normals solen resistir millor que la inversió, que és l'agregat més afectat.

Pel que fa als **intercanvis comercials globals**, segons les previsions actualitzades de l'Organització Mundial del Comerç (OMC), el volum del comerç mundial de mercaderies creixerà un 10,8% el 2021 i un 4,7% el 2022 —enfront del 8,0% i el 4,0% previstos al març— i això dibuixaria una senda de creixement per davall de la tendència anterior a la pandèmia.

Taula 1. Previsions econòmiques									
Unitats: taxes de variació real del PIB (%)									
	FMI		OCDE		Comissió Europea			Previsió mitjana	
	Previsions Octubre 2021		Previsions Setembre 2021		Previsions Novembre 2021				
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2023	2021	2022
Economia mundial	5,9	4,9	5,7	4,5	5,7	4,5	3,5	5,8	4,6
Economies avançades	5,2	4,5	6,1	4,8	—	—	—	5,7	4,7
Estats Units	6,0	5,2	6,0	3,9	5,8	4,5	2,4	5,9	4,5
Zona euro	5,0	4,3	5,3	4,6	5,0	4,3	2,4	5,1	4,4
Alemanya	3,1	4,6	2,9	4,6	2,7	4,6	1,7	2,9	4,6
França	6,3	3,9	6,3	4,0	6,5	3,8	2,3	6,4	3,9
Itàlia	5,8	4,2	5,9	4,1	6,2	4,3	2,3	6,0	4,2
Espanya	5,7	6,4	6,8	6,6	4,6	5,5	4,4	5,7	6,2
Japó	2,4	3,2	2,5	2,1	2,4	2,3	1,1	2,4	2,5
Regne Unit	6,8	5,0	6,7	5,2	6,9	4,8	1,7	6,8	5,0
Economies emergents y en desenvolupament	6,4	5,1	—	—	—	—	—	6,4	5,1
Xina	8,0	5,6	8,5	5,8	7,9	5,3	5,3	8,1	5,6

Font: Fons Monetari Internacional (FMI), OCDE i Comissió Europea.

Per la seua banda, en el seu memoràndum de finals d'octubre, el CPB World Trade Monitor estima un creixement intermensual del volum de comerç mundial als mesos de juny, juliol i agost del 0,7%, -1,4% i 0,8%, respectivament (dades desestacionalitzades).

D'altra banda, els **indicadors avançats** com el PMI (Purchasing Manager Index) compost global de producció o el de sentiment econòmic de la Comissió Europea que havien mostrat una tendència positiva en els dos primers trimestres d'enguany, comencen a donar signes d'esgotament en el tercer trimestre.

Quant al **creixement per països**, segons les últimes previsions (taula 1), les **economies emergents i en desenvolupament** creixeran al vol-

tant d'un 6,4% el 2021 i un 5,1% el 2022. En aquests països, la senda de recuperació variarà segons la gravetat de la pandèmia, l'estructura econòmica, l'exposició a impactes específics o les polítiques de resposta a la crisi. La cooperació internacional és vital perquè aquest grup d'economies no es quede darrere com a conseqüència de la pandèmia.

Per a les **economies desenvolupades** es projecta un creixement del 5,7% per a enguany i del 4,7% per al 2022. Una millora menys significativa que l'estimada per a les economies emergents i en desenvolupament. El ritme d'avançament també serà diferent en cada país, d'acord amb els factors ja mencionats.

Les previsions de creixement per a la **zona euro** se situen lleugerament per davall de les del conjunt d'economies desenvolupades, amb increments del 5,1% i del 4,4% per a 2021 i 2022, respectivament (mitjanes de les previsions). Els països del sud d'Europa estarien dins del grup que encapçala la recuperació. Aquestes economies es caracteritzen per un

Taula 2. Previsions econòmiques
Unitats: taxes de variació real del PIB (%)

		Comunitat Valenciana			Espanya		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
		Previsions			Previsions		
BBVA Research	(octubre 21)	5,5	5,0	–	5,2	5,5	–
Ceprede	(octubre 21)	10,4	–	–	5,6	–	–
Funcas	(jun 21/nov 21)	5,0	–	–	5,1	6,0	5,0
Hispalink*	(juliol 21)	6,5	5,2	–	6,4	5,0	–
Conselleria d'Economia	(novembre 21)	5,4	6,1	3,1	–	–	–
Govern d'Espanya	(juliol 21)	–	–	–	6,5	7,0	–
Banc d'Espanya	(setembre 21)	–	–	–	6,3	5,9	2,0
Consens més actual (mitjana)		6,6	5,4	3,1	5,9	5,9	3,5

* Les previsions per a 2021 corresponen a l'escenari bàsic.

major pes de les branques d'activitat especialment afectades per les restriccions al contacte social i a la mobilitat, la qual cosa fa previsible que, a mesura que avança la lluita contra el virus, la seua recuperació serà més gran que en la resta de l'àrea.

Les previsions per a **Espanya** dels principals organismes nacionals (taula 2) situen la recuperació al voltant del 5,9% per al 2021, dues dècimes per damunt de l'estimació mitjana que realitzen els organismes internacionals.

Quant a l'**economia valenciana**, tradicionalment, el seu comportament en conjuntures recessives ha sigut pitjor que en el conjunt d'Espanya, mentre que en les fases d'expansió el seu creixement ha sigut més gran. No obstant això, com ja s'ha advertit, en aquesta ocasió entren en joc altres variables com ara la gestió sanitària i econòmica de la pandèmia, i també l'estructura de despesa relacionada amb les activitats socials, per la qual cosa resulta difícil de predir el resultat final del creixement diferencial respecte al conjunt del país.

III. Indicadors d'activitat econòmica: producte interior brut (PIB)

L'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (AIReF) ha publicat al novembre de 2021 l'estimació del PIB de les comunitats autònomes per al tercer trimestre d'enguany mitjançant la metodologia denominada METCAP (Metodologia d'estimació trimestral per comunitats autònomes del PIB) ³.

---

3 Disponible en: <https://www.airef.es/es/noticias/la-airef-publica-la-estimacion-del-tercer-trimestre-de-la-composicion-por-ccaa-del-pib-nacional-4/>

La publicació d'aquestes dades es realitza una vegada que l'Institut Nacional d'Estadística (INE) publica les dades d'avançament trimestral del PIB d'Espanya, publicades el 30 d'octubre passat ⁴.

El resum de les dades d'estimacions de creixement del PIB per CCAA i la seua evolució tant en taxes intertrimestrals com en taxes interanuals es pot observar en la taula que es mostra a continuació:

S'estima que l'economia valenciana va créixer un 2,1% en el tercer tri-

4 *Vegeu: Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya: principals agregats CNTR (avançament). Tercer trimestre 2021.*

Taula 3. Estimacions del creixement del PIB per comunitats autònomes		
	Taxes intertrimestrals 2021 T3	Taxes interanuals 2021 T3
Andalucía	1,7	2,6
Aragó	1,6	1,4
Astúries, Principat d'	1,6	1,0
Balears, Illes	7,3	11,7
Canàries	3,1	5,1
Cantàbria	1,4	0,6
Castella i Lleó	1,5	0,9
Castella-La Manxa	1,5	0,8
Catalunya	2,2	4,4
Comunitat Valenciana	2,1	4,3
Extremadura	1,3	0,4
Galícia	1,5	1,4
Madrid, Comunitat de	2,0	1,6
Múrcia, Regió de	1,6	1,3
Navarra, Comunitat Foral de	1,6	0,2
País Vasc	1,5	1,4
Rioja, La	1,7	0,8
Espanya	2,0	2,7

Font: estimació METCAP-AIReF.

mestre de 2021 en termes de taxa intertrimestral i aquest augment estimat se situa una dècima per damunt del que s'estima per a l'economia espanyola (2,0%). Per la seua banda, el creixement interanual previst per a la Comunitat Valenciana se situa en el 4,3%.

En el tercer trimestre de 2021, les estimacions de l'AIReF situen la Comunitat Valenciana entre les tres primeres en termes de creixement intertrimestral estimat i entre les quatre primeres quant a creixement interanual.

IV. Escenari econòmic a la Comunitat Valenciana

La Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball va estimar una caiguda del creixement del PIB per al 2020 del 13,2% en l'informe econòmic per al projecte de pressupostos de la Generalitat per a 2021⁵. Les dades disponibles publicades per l'AIReF (ja que no es disposa de dades d'avançament de la comptabilitat regional per a 2020) estimen 1,4 punts menys de caiguda (taula 4).

El PIB ha augmentat un 0,3% en el primer trimestre de 2021 (taxa intertrimestral desestacionalitzada i sense efectes de calendari), un 1,4% en el segon i un 2,1% en el tercer trimestre, segons aquesta mateixa font.

La progressiva recuperació del creixement de l'economia valenciana en el primer semestre s'espera que es mantinga en el segon i que abaste tots els sectors econòmics el pròxim any. Des del costat de la demanda, s'ha mantingut l'espenta del consum, tant públic com privat, i la forma-

---

5 Vegeu: *Informe Económico Presupuestos de la Generalitat Valenciana 2021*. Disponible en: <https://cindi.gva.es/documents/161328139/166740260/Informe+Econ%C3%B3mico+de+Presupuestos+2021/53e11eb2-b503-4820-8e41-9077c9c293dd>

Taula 4. Projeccions del PIB i del mercat de treball
Taxes de variació interanual. Unitats: percentatges i valors mitjans

	2020		2021	2022	2023
	Previsió	Real*	Previsió	Previsió	Previsió
PIB	-13,2	-11,8	5,4	6,1	3,1
Ocupació total (milers)	1.939	2.020	2.059	2.080	—
Taxa d'atur	17,1	16,2	16,3	14,7	—
Taxa d'atur joves (16 a 24 anys)	38,1	36,6	37,4	34,2	—
Taxa d'atur homes	15,2	14,3	14,2	13,4	—
Taxa d'atur dones	18,7	18,4	18,5	17,8	—

Font: Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball.

* En el cas del PIB correspon a la previsió de l'AIReF.

ció bruta de capital. També el sector exterior ha recuperat part del seu impuls.

Les últimes previsions (novembre 2021) de la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball estimen un creixement per a enguany del 5,4% i del 6,1% per al 2022. Això suposa 1,2 punts menys que l'estimació de setembre (taula 3), encara que depenent de l'evolució d'aquest últim trimestre alguns escenaris eleven fins a 0,4 punts addicionals el creixement, tant el 2021 com el 2022, que podria arribar, respectivament, fins a un 5,8% i un 6,5%.

L'any 2020 els resultats de les variables d'ocupació projectades per la Conselleria d'Economia Sostenible en l'anterior informe de pressupostos han sigut pitjors a les registrades finalment, possiblement com a conseqüència de l'efecte positiu que ha tingut sobre el mercat de treball l'extensió dels expedients de regulació temporal d'ocupació

(ERTO), com a fruit de les mesures adoptades des del principi de la pandèmia. Per a enguany, es preveu que milloren les dades d'ocupació, amb un increment mitjà anual de 20.059 persones ocupades. La taxa d'ocupació es mantindrà sense variacions significatives, igual que les desagregades per gènere i per edat, encara que per al 2022 les taxes previstes sí que són lleugerament inferiors.

Com ja s'ha indicat, des de la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball es preveu que l'economia valenciana cresca, almenys un 5,4% el 2021 y un 6,1% el 2022. Si es mantenen les previsions d'aquest escenari central, seria esperable arribar l'any 2022 quasi al mateix nivell d'activitat (sobre un 98,5%) que l'any 2019.

Estaríem a 1,5 punts de recuperar el nivell que teníem abans de la pandèmia. Tot apunta que l'economia valenciana recuperaria el nivell d'activitat previ a la crisi provocada per la pandèmia durant el primer semestre de 2023. No obstant això, en absència d'onades periòdiques derivades de la COVID-19, hi ha escenaris en què la recuperació podria ser més ràpida. En aquests escenaris, els nivells d'activitat de 2019 s'aconseguirien a finals de 2022.

V. Bibliografia i fonts consultades

- AIReF (2021): *Estimación del tercer trimestre de la composición por CCAA del PIB nacional*. Disponible en: <https://www.airef.es/es/nohttps://noticias/la-airef-publica-la-estimacion-del-tercer-trimestre-de-la-comticias/composicion-por-ccaa-del-pib-nacional-4/>.
- Banc d’Espanya (setembre 2020). *Proyecciones macroeconómicas de la economía española 2021-2023*. Disponible en: https://www.bde.es/bde/es/areas/analisis-economi/analisis-economi/proyecciones-mac/proyecciones_macroeconomicas.html.
- BBVA Research (octubre 2021). “Observatorio Regional. Cuarto trimestre 2021”. Disponible en: <https://www.bbvaresearch.com/publicaciones/espana-observatorio-regional-cuarto-trimestre-2021/>.
- Ceprede UAM (octubre 2021). *Estimaciones mensuales del PIB regional*. Disponible en: https://www.ceprede.es/area_comunicacion/novedades/HFMREG_CEPREDE_20211027.pdf.
- Comissió Europea (novembre 2021). *European Economic Forecast. Autumn 2021*. Disponible en: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip160_en_0.pdf.
- Fons Monetari Internacional (octubre 2020). *World Economic Outlook*. Disponible en: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021>.

- Funcas (novembre 2021). *Panel de previsiones de la economía española*. Disponible en: <https://www.funcas.es/textointegro/panel-de-previsiones-de-la-economia-espanola-noviembre-2021/>.
- Funcas (juliol 2021). *Actualización de las previsiones de crecimiento para las comunidades autónomas 2020-2021*. Disponible en: <https://www.funcas.es/textointegro/actualizacion-de-las-previsiones-de-crecimiento-para-las-comunidades-autonomas-2020-2021/>.
- Govern d’Espanya (juliol 2021). Disponible en: <https://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/resumenes/Paginas/2021/270721-cministros.aspx>.
- Hispalink (juliol 2021). Disponible en: <https://www.expansion.com/valencia/2021/07/21/60f7ef5fe5fdeab4578b4572.html>.
- Ministeri d’Indústria, Comerç i Turisme. *Informe Mensual de Comercio Exterior*. Disponible en: https://comercio.gob.es/ImportacionExportacion/Informes_Estadisticas/Documents/informe-mensual/Informe-Mensual-de-Comercio-Exterior-ultimo-periodo.pdf.
- OCDE (setembre 2021). *Perspectivas económicas provisionales de la OCDE, septiembre 2021*. Disponible en: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/490d4832-en/index.html?itemId=/content/publication/490d4832-en>

GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria d'Economia
Sostenible, Sectors Productius,
Comerç i Treball